

MEGHÍVÓ

A HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóközpont Irodalomtudományi Intézetének Reneszánsz Osztálya, a régi magyar irodalomtörténeti oktató- és kutatóhelyekkel közösen tisztelettel meghívja Önt a **2024. június 25-én**, kedden délután 16 órakor kezdődő vitaülésére:

CZAGÁNY ZSUZSA

Töredékek, dallamok, kottairások

Hangjelzett kódextöredékek a középkori Magyarországról

A középkori Magyarország ma ismert liturgikus-zenei forrásainak száma csekély. A mintegy 150 épen maradt kottás kódex alapján kell képet alkotnunk a 11–16. század hazai zenei műveltségéről, hangjegyzíráskészségéről, az ország katedrálisainak, plébániatemplomainak, kolostorainak liturgikus énekgyakorlatáról, az Európa-szerte egységes, mégis számtalan helyi változatban élő gregorián dallamkultúrájáról. Természetes, hogy a

hatalmas pusztulásnak kitett kódexállományban minden apró töredék jelentősége fölértékelődik. A HUN-REN BTK Zenetudományi Intézetének Régi Zenetörténeti Osztályán 2019 óta működő Lendület kutatócsoportommal e töredékesen fennmaradt forrásokat vesszük számba, vetjük alá teljes körű, a rajtuk megőrződött tartalom, dallamváltozatok és kottairásfajták vizsgálatát magába foglaló elemzésnek. Nemcsak arra teszünk kísérletet, hogy eredeti környezetüket rekonstruáljuk, azaz körük képzeljük az egykori anyakódexet, de arra is, hogy meghatározzuk az azonos kódexből, kódexcsaládból származó testvértöredékeket. Rég elfeledett kéziratos kottás források kerülhetnek így módon újra a tudomány látóterébe, ismert, de hiányosan fennmaradt kódexek egészülhetnek ki a belőlük származó lapokkal, s Magyarország középkori zenetörténeti térképén előtűnhetnek azok az intézmények, térségek, melyek forrásaik pusztulása miatt vesztek homályba.

Előadásomban azt a folyamatot mutatom be, melynek során a három, részben önálló kutatási terület – a töredékek, a dallamvariánsok és a notációfajták vizsgálata – egyidejű és összehangolt művelésével egy új kutatás-módszertani rendszert, egyfajta fragmentológiai ökoszisztémát építettünk ki. Bemutatom végén azt is érzékeltetem, milyen messzire vezethetnek a zenei szempontú töredékkutatás főágáról legombolyodó mellékszálak, s hogy e kutatás eredményei milyen mértékben hasznosulhatnak a középkori művelődéstörténet részterületeivel foglalkozó társtudományokban.

Az előadás helyszíne: HUN-REN BTK Irodalomtudományi Intézet, Bp., 1118. Ménesi út 11–13., első emeleti tanácsterem. Az előadásról felvétel készül, amely a következő előadás után lesz elérhető a <https://mtabtk.videotorium.hu/> portálon.

Együttal tájékoztatom a Rebakucs tág kutatóközösségének tagjait az intézeti Reneszánsz Osztály elmúlt és elkövetkezendő időszakának eseményéről.

1. Draskóczy Eszter június 1-jén *Kalandozások az életen túl. (Gondolatok Guido Morselli: Dissipatio H. G. – Az emberi faj eltűnése és Giorgio Manganelli: Feljegyzéseim a pokolból című képregényeiről)* címmel tartott előadást a május 31-én és június 1-jén a Pécsi Tudományegyetemen szervezett „Ha ez itt a vég, hát az nagyon derék” vagy „It's the end of the world as we know it” című konferencián.
2. Június 18-án, kedden a HUN-REN BTK Irodalomtudományi Intézet, az Olasz Árkádia Akadémia és az Olasz Kultúrintézet egész napos konferenciát rendez *A magyar Árkádia. Az olasz kultúra és az árkádikus költészet hatása a XVIII. századi Magyarországon és Közép-Európában* címmel. A délelőtti ülés az Irodalomtudományi Intézetben (1118 Ménesi u. 11–13) kerül megrendezésre 9.30 órai kezdettel, a délutáni ülésre pedig 15 órai kezdettel kerül sor a budapesti Olasz Kultúrintézetben (1088 Budapest, Bródy Sándor u. 8).
3. A rangos firenzei Sismel kiadó Micrologus sorozatában jelent meg Galeotto Marzio *De doctrina promiscua* című művének első teljes kritikai kiadása, amelyet Békés Enikő rendezett sajtó alá és látott el bevezető tanulmánnyal, jegyzetekkel.

Szívélyes üdvözlettel:
Kecskeméti Gábor
igazgató